

og Anerkjendelse i langt højere Grad, end Tilfældet plejer at være.

Kan vi saaledes ikke byde »Illustr. Tid.«s Læsere et særlig underholdende Stof, haaber vi til Gjengjæld at yde et Bidrag til Samtidens Historie, som ikke vil være uden biografisk og kulturhistorisk Værd.

Murmester Niels Mathiesen er født i Odense den 7. September 1807; hans Fader var Murmester, hans Bedstefader og en Række af hans Forfædre i samme Stilling. Han gik i Lære hos sin Fader og rejste som nittenaarig Svend til Kjøbenhavn, hvor han fik Arbejde hos Murmester Sibbern, som havde meget at bestille og god Anvendelse for den finke Svend.

Mathiesen var imidlertid ærgjerrig og vilde videre frem; skjønt han i en ung Alder havde giftet sig og hurtig havde faaet en talrig Børneflokk at forsørge, hvorfor det gjaldt om at være paa sin Post og passe sit Arbejde, saa fik han dog Tid til samtidig at gaa paa Akademiets Bygningsskole, hvor han naade saa vidt, at han vandt den lille Sølvmedalje. Dette Træk af sej Flid og urokkelig Energi turde være betegnende for Mandens Karakter.

I 1844 nedsatte Mathiesen sig som selvstændig Mester her i Staden og begyndte nu paa den ualmindelig omfattende Virksomhed, han indtil de seneste Aar har udfoldet, ikke mindst efter, at hans Brodersøn og Svigersøn Theodor Mathiesen i 1856 var indtraadt som hans Kompagnon i Forretningen. Hvad der lige fra Begyndelsen hjalp Mathiesen betydeligt, var den Interesse, vore dygtigste Arkitekter fattede for ham; de søgte hans Raad i tekniske Spørgsmaal, de stolede paa hans solide Dygtighed, og de sørgede ret naturligt for at skaffe ham saa meget Arbejde som muligt. Blandt dem, som særlig har interesseret sig for ham, maa nævnes Koch og Bindsbøll af de afdøde, Herholdt og Hans J. Holm af de nulevende Arkitekter.

At Mathiesen som Murmester har opført en anseelig Mængde Privatbygninger, baade paa Landet og i Hovedstaden, er en Selvfølge. Af offentlige Bygninger er der bl. a. Anledning til at fremdrage Universitetsbiblioteket, Studenterforeningen, Nationalbanken, Jærnbaneegaarden, Diakonissestiftelsen, flere kjøbenhavnske Kommuneskoler, Enrum og en Mængde Herregaarde; ligeledes har han været medvirkende ved Restavrationen af Gissfeldt og Holmens Kirke. Som man ser, hovedsagelig Murstensbygninger, hvor Mesterens Dygtighed kan gjøre sig særligt gjældende.

Mathiesen har altid ført et stille og roligt Privatliv uden store Begivenheder eller Omskiftelser; han har været søgt og agtet af sine Kolleger, som ikke alene til Stadighed har henvendt sig til ham om Bistand, men ved mange Lejligheder har vist ham den hædrende Anerkjendelse, han i saa rigt Maal har fortjent. Han har saaledes fra 1868 til 1890 været Oldermann i Mur- og Stenhuggermester-Lavet, han har været i Haandværkerforeningens Bestyrelse, og han blev benaaded med Fortjenstmedaljen i Guld ved Halvhundredaars-Jubilæet i Stiftelsen for gamle Haandværksmestre og deres Enker i trange Kaar. Da Murmester, nuværende Landstingsmand, Fussing byggede sin smukke Ejendom ved Nørreboulevard, prydede han Façaden med Broncemedaljoner af sin afdøde Fader og af Mathiesen, som blev modelleret af Bissen.

Mathiesen er som de fleste store Haandværksmestre en konservativ Natur; han holder paa det bestaaende, og han har med Respekt og Pietetsfølelse hævdet sit Fags gode Traditioner og de gamle Skikke og Sædvaner. Da den første store Murerstrike i 1872 brød frem, var det Mathiesens store Autoritet og seje Udholdenhed, som ledede den ind i et for Mestrene gunstigt Spor. Han har altid elsket sit Fag og søgt at fremme og udvikle det paa bedste Maade, ikke mindst gennem Opdragelse af dygtige Arbejdere i Faget. Den toogfirsindstyveaarige gamle Mand kan med Ro og Tilfredshed se tilbage paa et virksomt og gavnrigt Liv.

* * *

Tømmermester Johan Vilhelm Unmack er født den 15. September 1829 i Helsingør, hvor hans Fader og hans Bedstefader før ham havde virket

som Tømmermestre. — Som man ser af Mathiesens og Unmacks Exempel, er Haandværkerne ogsaa i den Forstand konservative, at de hyppig vælger samme Fag som deres Fædre. — 14 Aar gammel kom han i Lære hos sin Fader, blev Svend 1847 og rejste 1849 til Kjøbenhavn, hvor han først arbejdede hos Tømmermester Meyer, senere hos Tømmermester Wenzel.

Medens han var hos Meyer, blev han sendt til Fredericia, hvor han medvirkede ved Bygningen af Udfaldsporten og Palisaderne, indtil Belejringen blev hævet. Wenzel havde tillige en Tegneskole for Bygningshaandværkere, og her arbejdede Unmack de første Vintre om Aftenen, og senere, da det ved streng Økonomi var lykkedes ham at samle et mindre Beløb, hele Dagen de tre Maanedre af Aaret. Samtidig ledede han som Formand for Wenzel Tømmerarbejdet ved adskillige større Byggeføretagender, som Restavration af Jægerspris Slot og af Kirkefløjen paa Holsteinborg, Opførelsen af Avlsgaarden paa Herregaarden Christianssæde paa Lolland o. fl. a.

I 1856 gjorde Unmack Mesterstykke og nedsatte sig som Tømmermester i Kjøbenhavn. I denne Stilling har han haft en Betydning for sit Fag som meget faa; hans Dygtighed og Intelligens er ubestridelig, og særlig som Konstruktør har han fejret en Række Triumfer; naar Talen har været om vanskelige Tømmerkonstruktioner, har Arkitekterne og Mestrene stadig søgt hans værdifulde Bistand, og kun en eneste Gang har han taget fejl, nemlig dengang Tømmermestrene betvivlede Holdbarheden af Arkitekt Nyrops Konstruktion af Udstillingskuppelen i Aaret 1888. Unmack nyder i ualmindelig Grad sine Kollegers Agtelse og har ogsaa været Oldermann for Tømrerlavet. Ikke mindst har han vundet Respekt ved den Uegennyttighed, han bestandig har udvist, hvad der da ogsaa er en medvirkende Grund til, at han ikke som saa mange af sine Standsfæller er bleven en velhavende Mand trods de store Arbejder, der har været ham overdragne.

At opregne alle disse vil være uden Interesse; dog skal som de vigtigste nævnes: Vridsløselille Fængsel, Kommunehospitalet, den store Smedje paa Nyholm, Frederiksborg Slots Gjenopførelse, Frimurerlogen og flere Herregaarde. Som Specialiteter, hvor der særlig har ligget Vægt paa Konstruktionen, har han dels udført Spirene paa Matthæus-, Helligaands- og St. Albanikirken samt Kuppelen paa Frederiks (Marmor-) Kirken, dels en Række Bulværksarbejder ved Kjøbenhavns Havn og en Del større Arbejder for Ingeniørkorpset, deriblandt Broerne ved Borring Vig paa Fyn og den store Repræbrot ved Kegenæs paa Als under Krigen 1864.

Desuden har Unmack haft adskillige store Arbejder i Entreprise, bl. a. for Burmeister & Wain paa Refshaleøen og for Tuborg Fabriker, og han har ofte arbejdet i Forening med andre Tømmermestre, men i saadanne Tilfælde altid som den ledende. Han er endnu en rask og kraftig Mand, holder en halvhundred Mand til Stadighed i Arbejde og har alle Betingelser for en fortsat rig og omfattende Virksomhed.

Noget maa der altid gaa i Skuddermudder.

Af

Svend Ellekilde.

Kjøbstaden laa ved Vandet med Huse og Haver lige ned til Stranden, og her var Plads, thi alle vilde helst have i det mindste et Par Alen Sand, saa meget, at man kunde staa paa sin egen Jord og se paa Aftenbølgerne og have sin egen Pælebro til Baaden. Udenfor Byen var der længere til den fri Strand, end man skulde tro. Det kom sig af, at Villahaverne og Kjøbmandspladsen fra gammel Tid strakte sig alt for fordringsfuldt ud langs den nærmeste Kyst.

Inde i Byen laa der etsteds et gammelt stort Brænderi og Bryggeri med Udhuse og Plankeværker næsten helt ud i Søen. Det havde kjendt bedre Tider; men nu var det halvt forfaldent. Ved Siden af var der et Rødsammen af Ankerpladser, Rebslagere, Baadebyggeri o. lign. En lille snæver Gyde skilte mellem disse to store

Stater, og helt nede ved Stranden i Bunden af Gyden bode Sivertsen.

Sivertsen havde akkurat Strandplads til sin Baad. Langs Gydens Mure hang hans Rødspættegarn, og i et Udhuse af Fabriken havde han sin Lejlighed, som var kneben nok, kun et Stuerum med et Køkken foran. Sivertsen dannede som en lille Fristat mellem de store Stater. Naar han betalte sin Leje, som var let overkommelig, herskede han uindskrænket over sine Herligheder uden at have noget Vrøleri med nogen som helst. Sivertsen holdt af at have det saaledes. Man saa ham aldrig andre Steder end i Baaden og i Gyden. Det var hans Verden. Sorg og Glæde vexlede efter Fiskefangsten. Naar et Skibs-Anker gik til Bunds og flensede hans Rødspættegarn, var det en meget sørgelig Begivenhed, der satte hans Sind i stærk og varig Bevægelse; og fangede han en Morgen tolv Snese Torsk, var han til Mode som en Feltherre, der har vundet et Slag.

Sivertsen havde en Kone. Sivertsens Kone havde Udenrigspolitikken under sig. Hun besørgede Salget af Fisken, som hun udførte pr. Trillebør, hun importerede de nødvendige Madvarer og indhentede paa Torvet de Oplysninger om udenvelts Hændelser, som kunde interessere hende selv og Sivertsen. Derfor var der ingen, der kjendte Sivertsen videre uden fra Fisket, og da han ikke var snaksom af sig, var det et ringe Bekjendtskab, blot med gjensidige Oplysninger om Strøm og Fangst og Vejr.

Man hørte ellers aldrig andet end godt om ham. Hvordan skulde man finde noget ondt! Endskjønt han var ældre end de fleste, var han flittigere end dem alle, og der var aldrig et ondt Ord mellem ham og Konen, endsige mellem ham og andre. Han var heller ikke bange for at laane et Dræg ud eller en Ende eller et Øsekar. Og kom man til Fiskepladsen om Sommer-Morgen Kl. 3, laa han allerede i fuld Gang med Snøret derude og var villig nok til at sige, hvor han mente Stimerne stod; og han havde et godt Øje for det. Skulde man endelig sige noget ondt, saa var det, at han var et Fæ. Ja, Gu var han et Fæ, for der havde tit været Chancer ogsaa for ham med lidt Smugleri i al Gemytlighed; men det var han alt for »patentlig« til; derfor gik der mangan en Krone fra ham. Men et Jærn var han til at slide. Vældig høj og knokkelstærk var Gamlingen, Dannebrogfarverne bar han i sit kridhvide tykke Haar og det stærkt røde, vejrbitte Ansigt; sit eget Fanemærke bar han i de klare, lyseblaa Øjne, som saa rolig og modig ud over Oræverdenen og forkyndte, at Ærlighed og Tilfredshed havde til Huse indenfor. Man ser tit meget mere i et Ansigt, end man strængt taget har Ret til. Og saa man paa Sivertsen, vilde man nærmest se ham an for en filosofisk Fisknatur, der ganske sindig men vedholdende Dag efter Dag ude paa Søen tænkte sine Tanker om Livet og om den gamle af Dage, der havde maaget det saa, at Sivertsen aldrig var bleven sejlet i Kvas af en Damper, som saa mange andre af hans Folk, og altid havde bjærgtet til Føden og faaet lidt, naar det kneb mest. Men det kan være, at Sivertsen aldrig filosoferede uden over Grunden til, at han, den stærke, der aldrig havde været syg og aldrig i nogen Ting var gaaet over Stregen, og som havde haft en rask Kone, ingen Søn havde til at hjælpe sig med Fiskeriet og de Dele. Men det kan jo ogsaa have sine Behageligheder, tænkte Sivertsen.

Sin Bryllupsnat havde Sivertsen sovet i den Rede, hvor han endnu halvtredsindstyve Aar efter sov sin korte Nattesøvn. Og i alle de Aar havde han Dag ud og Dag ind saa omtrent gjort det samme Arbejde. Om Sommeren af Fjerene Klokken to og ud til Bundgarnene og videre ud til Torskefisket. Hjem igjen Klokken sex. Saa tog Madam Sivertsen mod Garnene og Fiskene og gav ham Kaffe og Mad. Lidt senere, hen ad otte-Tiden, trillede hun til Torvet og til sine faste Kunder og kjøbte ind for Pengene, hvad der skulde bruges til den Dag. Saa, naar Sivertsen havde taget sig en Skraber, gik det løs med at bøde Garnene og rense dem. Man kunde altid træffe Sivertsen og hans Kone udendørs i almindeligt Vejr; de gik og smaasnakkede sammen, det vil sige, hun snakkede; for hun havde et superbt Snakketøj. De spiste deres Maaltider i Køkkenet for aaben Dør, og naar Madam Sivertsen ikke hjalp med Garnene, sad hun ved Baaden eller paa Trappetrinet og strikkede og lappede, medens en graa afdanket Kat laa og smaasov ved Siden.